

**Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
38,10+ 1,90 (GST) = 40 kan. dolarů
Cena 1.62 + 0.08 (GST) = 1.70 dolaru.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

**Datum, dokdy jsou
noviny předplaceny,
je v pravém horním
rohu štítku!**

J Time
Committed
Á délai
convenu

Telefon: 416/530-4222
Fax: 416/530-0069
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 20.

(445.)

Vol. 19.

satellite **1-416**

Thursday,

November 5,

2009

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org nebo www.zpravy.ca

Listopad 1989 a CBC

V době internetu se těžko vysvětluje, že tomu ještě není tak dávno, co komunikace přes oceán byla prakticky nemožná. Vždyť Mistrovství světa ve fotbale v roce 1962 v Chile se natáčelo na film, který se spěšně vyvolal a letecky dopravil do Prahy. A tam se teprve s dvoudenním zpožděním vysílal v televizi. Posлуhači byli odkázáni na rozhlas a nekvalitní telefonní linky, takže když dával Štibrány vítěznou branku proti Španělsku, tak byl slyšet pouze nesrozumitelný výkřik, který se ozval z reproduktoru v hluku a šumění. Teprve o rok později, v listopadu 1963 uvedla Československá televize poprvé přímý přenos ze zámoří. Asi v půlhodinovém vysílání, protože družice Telstar nebyla ještě na pevném místě nad zemí, jako pozdější telekomunikační družice, jsme mohli vidět pohřeb prezidenta Kennedyho.

Přesto v šedesátých letech, kdy pominula doba nejtvrší studené války a v Československu se přestalo s rušením západního vysílání jsme mohli zaslechnout vysílání z druhé strany oceánu a mládež objevovala tehdy exotické rozhlasové stanice. Poslouchali jsme odpolední hudební vysílání Svobodné Evropy, kdy na padesát minut přestalo rušení. Prostřednictvím Luda Dvorského, Roziny Jadrné-Pokorné a Honzy Douby jsme se seznamovali s Beatles, Rolling Stones, Animals či Yardbirds, takže jsme dobře věděli, o koho se jedná, když se objevili ve filmu Zvěšena.

V té době vysílaly nejen ty velké a známé rozhlasové stanice jako Svobodná Evropa, Hlas Ameriky či BBC, ale i Deutsche Welle, Paříž, Řím, Vatikán či Monte Carlo. Byly zde i Bělehrad, Tirana a Peking, které představovaly i jiný komunismus než ten náš. Zkrátka krátké vlny byly pro nás větším dobrodružstvím než brouzdat se dnes po internetu. Jednou z exotických stanic bylo *Radio Canada International*, které začalo vysílat již v době druhé světové války. Není bez zajímavosti, že první vysílání Mezinárodní služby kanadského rozhlasu bylo v angličtině, francouzštině, němčině a v češtině v roce 1945. Později se k tomuto vysílání připojilo i slovenské vysílání a tyto dva programy se později spojily do československého vysílání. Obrovský rozkvět nastal v roce 1967, kdy se v Montrealu, kde mělo Mezinárodní vysílání svá studia, konala světová výstava EXPO 67. Tehdy také Radio Canada vypsal pro své posluchače hned dvě soutěže. První byla literární esej na téma *Člověk a jeho svět*, druhá byl výtvarný návrh na *QSL*, což byla pohlednice, kterou se odpovídalo na hlášení posluchačů o příjmu na krátkých vlnách. Jenže Radio Canada nemělo jen tyto dvě soutěže, ale každou sobotu byla i džezová hlídka. Jednu sobotu se hrálo na přání posluchačů, druhou byla soutěž a odměnou nebylo nic menšího než gramofonové desky. A tak se v moji fonotéce objevili takoví velikáni jako Benny Goodman či Gery Mulligan nebo Stan Kenton, které jsem do nekonečna soustružil na svém gramofonu.

Jenže EXPO 67 skončilo, já se do Kanady nepodíval, protože jsem žádnou z velkých soutěží nevyhrál. Mohlo mi být útěchou, že jsem se alespoň zúčastnil, za což mi bylo poděkováno, a na jistou dobu Radio Canada zmizelo z mého zorného úhlu.

V Československu nastala normalizace. Ještě jednou se mi podařilo vyhrát nějakou soutěž, kterou vyhlásilo České a Slovenské oddělení Radio Canada International. Otázka zněla, kdo vyhraje Stanley Cup v roce 1973, a odměnou měla být publikace o sérii Kanada-SSSR, která se konala v září 1972. Správně jsem tipoval Montreal Canadiens a vyhrál jsem krásnou knihu, kterou jsem však nikdy neviděl, protože zmizela někde na poště (otázkou je, jestli v Kanadě nebo v Čechách). Když jsem si pak v jednom z dopisů pro Radio Canada postěžoval, že jsem nic nedostal, bylo mně obratem sděleno, že se šetřením zjistilo, že se skutečně publikace někde ztratila a že Radio Canada dostane za to přiměřenou náhradu, ale že mezitím je vázaná kniha s fotografiemi rozebrána a já utřel hubu.

Jenže stalo se něco neobvyklého. S příchodem prezidenta Cartera, vzniku Charty 77 a polské Solidarity se najednou

Předání pamětních medailí Jana Masaryka u příležitosti státního svátku

28. říjen je již tradičně dnem, kdy si připomínáme vznik samostatného československého státu v roce 1918. Každý rok při této příležitosti uděluje generální konzul Richard Krpač pamětní stříbrnou medaili Jana Masaryka významným osobnostem krajanské komunity za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí. V minulých letech toto prestižního ocenění obdrželi: paní Blanka Rohnová, pan Jan Rubeš, pan Oskar Morawetz, paní Dagmar Rydlová, pan Josef Čermák, paní Hana Gartner, pan Joe Schlesinger a pan Peter C. Newman. V letošním roce za svůj přínos pro českou komunitu a za šíření dobrého jména České republiky byla medaile udělena: Panu Georgi Grossovi in memoriam, významnému sportovnímu žurnalistovi. Manželům Janovi a Vlastě Waldaufovým, významným osobnostem Sokola Kanada a celosvětového sokolského hnutí. Panu Pavlu Královi, režisérovi, herci a promotérovi Nového divadla. Paní Evě Sailerové, nejvýraznější osobnosti krajanské komunity ve Winnipegu a předsedkyni ČSSK Winnipeg (medaili převzal Josef Čermák). K předání medailí došlo v neděli 25. října v kostele sv. Václava v Torontu. Na snímku zleva: Pavel Král, paní E. Grossová a manželé Waldaufovi.

Český konzulát v Torontu.

prolomily ledy. O čem směla do té doby hovořit pouze Svobodná Evropa se najednou stalo součástí vysílání Hlasu Ameriky a jakoby obě stanice začaly spolu soutěžit v poslechovosti.

Jestliže v roce 1980, po příchodu do Kanady, jsem chtěl, aby Radio Canada odvysílalo krátkou zprávu o protikomunistické demonstraci v Ottawě, a bylo mi řečeno, abych informaci nejprve dostal do kanadských novin a české vysílání to pak převezme, což byl úkol nad lidské síly, protože málokdy někdo z kanadských sdělovacích prostředků na takovou demonstraci kdy přišel, pak již v roce 1982 jsem se setkal s redaktorkou CBC na konferenci o svobodě projevu, kterou pořádal PEN klub a kde jedna prázdná židle byla věnována Václavu Havlovi. Akce jasně politická a přesto CBC tam mělo svého zástupce.

Bylo to moje první setkání s Anetou Machovou a pak jsem ji vídal pravidelně. O pár měsíců později, a velkou zásluhu na tom měl Václav Táborský, udělila Yorkská univerzita čestný doktorát českému disidentovi Václavu Havlovi a opět se o této události dověděli posluchači Radia Canada International prostřednictvím Anety Machové. V tu dobu se již několikrát týdně ozývala ve vysílání a informovala o výstavách, divadlech,

filmových festivalech i o politických aktivitách exilu. Udělala řadu rozhovorů s předními exilovými umělci, spisovateli, a několik rozhovorů s Josefem Škvoreckým.

Jestliže v Telči vznikla Společnost přátel Kanady a Radio Canada International, o kterém věděl i bývalý ministr kultury Václav Jehlička, pak to bylo díky tomu, že se jednalo o kvalitní vysílání a na tom se podílela spolu s montrealskou redakcí, které šéfovala Vesna Alinčič a torontská dopisovatelka Aneta Machová.

Při tom Aneta spolu s Ludmilou Čarkovou učila každou sobotu v Masarykově doplňovací škole a navíc po revoluci stála u zrodu programu Education for Democracy. Po zániku českého a slovenského vysílání kanadského rozhlasu využíla svých rozhlasových zkušeností a pracovala pro BBC.

Vysílání kanadského rozhlasu v češtině a slovenštině je dnes svým způsobem zapomenuté období, ale v době kdy se vzpomíná na to, jak to bylo před dvaceti léty je nutné si připomenout i tuto práci a období před listopadem 1989. Vždyť to vše měnilo atmosféru v znormalizované zemi, která se zdála po roce 1968 beznadějná.

Aleš Březina
